

مراسم آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در دانشگاه‌ها کم‌فروغ‌تر از همیشه و در میان اعتراضات دانشجویی برگزار شد

# بدرقه سرد دولت در دانشگاه

**فرهنگ‌نخبگان**؛ مراسم نمادین آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور روز گذشته در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد. مراسمی که مانند وضعیت سال تحصیلی جدید، شور و حال گذشته را نداشت و چنگی به دل نمی‌زد. حسن روحانی، رئیس‌جمهور هم‌در مراسم امسال، ترجیح داد تا مانند رنگ‌بازگشایی مدارس حضور فیزیکی نداشته باشد و از طریق دوربین‌ها و به شکل مجازی در این مراسم سخنرانی کند. منصور غلامی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، سعید نمکی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، محمود نیلی احمدآبادی رئیس دانشگاه تهران، عباسعلی کریمی رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران و یک نماینده از اساتید و نماینده دیگری از دانشجویان در این مراسم سخنرانی کردند.

## آغاز سال تحصیلی بدون حضور دانشجویان

در مراسم روز گذشته مصطفی رستمی رئیس نهاد نمایندگی مقام‌معلم‌رهبری در دانشگاه‌ها،سورناستاری معاون علمی وفناوری رئیس‌جمهور،معاونان وزارتخانه‌های علوم وبهداشت وتنی چند از روسای دانشگاه‌ها در نیمه پایینی سالن محل برگزاری برنامه با حفظ پروتکل‌های بهداشتی حضور داشتند. در تصاویر تلویزیونی پخش شده از برنامه روز گذشته هم فقط همین بخش از سالن قابل تماشا بود چرا که اساسا بخش دیگر سالن، به جز اصحاب رسانه وتعدادی از کارمندان دانشگاه، فرد دیگری حضور نداشت. دانشجویان، غایبان اصلی دیروز بودند وشاید تنها دانشجوی حاضر در سالن، ایزد محمدخواجه، دبیرکل شورای صنفی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود که به‌عنوان نماینده دانشجویان سخنرانی کرد. درحالی که تنی چند از فعالان دانشجویی دانشگاه تهران در کنار ورودی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران به عدم حضور رئیس‌جمهور وبی‌توجهی او به دانشجویان اعتراض کردند.

### جامعه علمی کشور نگران کم‌توجهی به علوم پایه

محمود نیلی احمدآبادی، رئیس دانشگاه‌تهران، نخستین سخنران این‌مراسم بود که پس از تلاوت آیات قرآن کریم سخنان خود را آغاز کرد. او در سخنان خود عدم توجه کافی به علوم پایه و بنیادین را یکی از نگرانی‌های جامعه علمی کشور توصیف کرد و اظهار داشت: «این علوم کمتر مورد توجه نخبگان و سیاستگذاران است. درواقع برای عدم توجه و استقبال جوانان دلایل متعددی می‌توان ذکر کرد.»

نیلی‌احمدآبادی ادامه داد: «اگر چه افزایش شرکت‌کنندگان در علوم انسانی با توجه به نقش و جایگاه آن خوب خبری است ولی کاهش تعداد شرکت‌کنندگان گروه علوم ریاضی و فیزیک با توجه به اهمیت علوم پایه و بنیادین و نیاز مبرم کشور به تولید زیرساخت‌های می‌تواند نگران‌کننده باشد.»

وی یکی از امکن‌های ششلی دانشجویان علوم پایه آموزش‌پرورش دانست و گفت: «اکنون که تنها مسیر ورود به آموزش‌پرورش دانشگاه‌فرهنگیان است ضمن تشکر از این دانشگاه که از ظرفیت سایر دانشگاه‌ها برای تأمین نیاز خود به‌خوبی استفاده کرد امید است که تمهیدات بیشتری مانند بورسیه کردن سایر دانشجویان در رشته‌های مورد نیاز امکان ورود نخبگان دانشگاهی در علوم پایه و آموزش‌وپرورش بیش از گذشته فراهم شود که هم به نفع آموزش‌پرورش و هم توسعه علوم پایه خواهد بود که از دیگر عوامل افزایش بودجه پژوهش در زمینه علوم پایه و بنیادی است که نیاز به توجهات بیشتر از سوی دانشگاه‌های مسئول دارد.»

رئیس دانشگاه‌تهران در بخش دیگر سخنان خودبه‌موقفیت دانشگاه‌در ارائه آموزش‌ها به شکل مجازی اشاره کرد و گفت: «عدم دسترسی به اینترنت رایگان برای دانشجویان با توجه به حجم برنامه‌های آموزشی بار سنگین مالی به دوش آنها به‌ویژه دانشجویان کم‌بضاعت می‌گذارد که می‌تواند موجب اختلال در یادگیری دانشجویان شود و این نگرانی مشترک همه کشورهای جهان در امر آموزش الکترونیکی را ایجاد خواهد کرد.» نیلی احمدآبادی خواستار تشکیل یک کمیته ملی پژوهش و فناوری در حوزه مقابله با ویروس کرونا برای ایجاد شبکه ملی متشکل از همه امکانات تخصصی، علمی وفناوری کشور در سایر امکانات پشتیبانی درمانی و مالی شد و گفت: «در این شرایط می‌توان دستاوردهای عظیم‌تری برای کشور در حوزه مقابله با کرونا کسب کرد. درواقع تشکیل این کمیته مدت‌ها پیش توسط دانشگاه تهران پیشنهاد شد ولی موردتوجه قرار نگرفت.»

**گلایه‌های رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران از حضور نیافتن روحانی**
عباسعلی کریمی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران که یکی از میزبانان مراسم آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و آموزش پزشکی بود در سخنانی از عدم حضور فیزیکی رئیس‌جمهور در این مراسم انتقاد کرد و گفت: «ما سال تحصیلی جدید را در روزهایی شروع می‌کنیم که هفت ماه است کشور درگیر پاندمی کووید-۱۹ است. مردم شرایط سختی را در این مدت پشت سر گذاشتند و البته که باید خدا قوت محکمی به وزارت بهداشت گفت.»

وی با اشاره به اینکه مادر روزهای ابتدایی شیوع کرونا ویروس مشکلات زیادی داشتیم، تصریح کرد: «یادم هست در اوایل شیوع این بیماری یکی از پرستاران به من می‌گفت وقتی تا کسی من را سوار کرد و فهمید از بیمارستان می‌آیم من را وسط راه پیاده کرد. بنابراین معتقدم نیروهای ما در این مدت همانند جیبه‌های جنگ تلاش کردند.»

رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران افزود: «شاید بهتر باشد یک مرتضی آوینی دیگری از خط مقدم درمان هم تصاویر را ثبت کند چراکه دوران شیوع کرونا ویروس یک دوران سخت است و ما در علوم پزشکی افرادی داشتیم که شهید راه سلامت شدند.» وی با انتقاد از عدم حضور رئیس‌جمهور در مراسم آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها و

## نیمکت خبر

**هزینه‌های کلان دانشگاه‌ها با الکترونیکی کردن آموزش تغییر نمی‌کند**

علی‌خاکی صدیق معاون آموزشی وزارت علوم درباره راهکارهای برگزاری دروس عملی برای ترم جاری در دانشگاه‌ها گفت: «در ترم جاری اولویت برگزاری کلاس‌های حضوری با آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و بخش تجربی کلاس‌ها است. اولویت اول برای کلاس‌های حضوری با این دسته کلاس‌هاست و سپس اولویت با کلاس تحصیلات تکمیلی خواهد بود.» معاون آموزشی وزارت علوم افزود: «در تابستان سال جاری برخی دانشگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها را برگزار کردند ولی به هر حال یکی از چالش‌های جدی آموزش الکترونیکی بخش تجربی، کارگاهی وآزمایشگاهی است. وی درباره تعیین شهریه در سال تحصیلی جدید نیز گفت: «تعیین شهریه و کم یا زیاد کردن آن که برعهده هیات‌امنای دانشگاه‌ها است در حیطه معاونت آموزشی قرار ندارد و تنها مطلبی را که می‌توانم اعلام کنم این است که هزینه‌های کلان دانشگاه‌ها با الکترونیکی کردن آموزش خیلی تغییر نمی‌کند.» خاکی صدیق ادامه داد: «شاید سروس غذای دانشجویان و رفت‌وآمد کم شود وگرنه از نظر تعداد کلاس‌ها و حقوقی که باید پرداخت شود خیلی تغییر ایجاد نمی‌شود و عمده هزینه‌های آموزش عالی باقی می‌ماند و حال اینکه چند درصد باید شهریه دانشجویان کاهش یابد، در اختیار هیات‌امنای دانشگاه‌هاست.»

# دانشگاه



موسسات آموزش عالی تأکید کرد: «ای کاش امروز بعد از هفت ماه تلاش دانشگاه علوم پزشکی و تمام کادر بهداشت و درمان، رئیس‌جمهور را در جمع خودمان داشتیم تا شما حضوری از کادر درمان تشکر می‌کردید و شاید روحیه کادر درمان نیز تغییر می‌کرد و خستگی از تن‌ها بیرون می‌رفت.»

### فرصت‌سوزی مسئولان برگزاری برنامه در انتخاب نماینده اساتید

نفر بعدی که با دعوت مجری پشت‌تریبون قرار گرفت حکمت‌الله ماصالحی، استاد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران بود. او که به نمایندگی از اعضای هیات‌علمی دانشگاه‌ها سخنرانی می‌کرد، نتوانست صحبت‌های خود را به صورت کامل ارائه دهد، هرچند صحبت‌های مطرح شده از جانب وی نه در رسانه‌ها بلکه حتی در سایت دانشگاه تهران به چشم نمی‌خورد.

**انتقادهای تندوتیز نماینده دانشجویان؛ از فرار مغزها تا ازدواج دانشجویی**
ایزدمحمدخواجه، دبیرکل شورای صنفی دانشگاه علوم پزشکی تهران سخنران دیگر مراسم آغاز سال تحصیلی بود. او که به‌عنوان نماینده دانشجویان در این مراسم سخنرانی می‌کرد، در بخشی از صحبت‌های خود ضمن انتقاد از عد تغییر پرداختی دستیاران و کارروزان گفت: «آقای رئیس‌جمهور، مسئولان، آیا می‌دانید پرداختی

### انتقادات فعالان دانشجویی دانشگاه تهران در حاشیه مراسم آغاز سال تحصیلی

مراسم آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی کشور، یک حاشیه پرتنگ‌تر از متن هم داشت. اعضای چند تشکل دانشجویی دانشگاه تهران، هم‌زمان با برگزاری این مراسم در صحن این دانشگاه، با قرار دادن نمادین صندلی خالی رئیس‌جمهور اعتراض خود را نسبت به عدم حضور روحانی نشان دادند. این دانشجویان با در دست داشتن پلاکاردهایی اعتراض خود را نسبت به عملکرد ضعیف دولت به‌ویژه در حوزه اقتصادی اعلام کردند. «اقتصاد وابسته، دولت ورشکسته»، «روحانی ۱۴۰۰- تخم مرغ ۱۵۰۰»، «پراید صد میلیونی، لیخند بزین روحانی»، «از گلابی برجام چه خبر؟»، «چوب مذاکره لای چرخ صنعت» ازجمله شعارها و جملات نوشته‌شده روی پلاکاردهای دانشجویان بود.

### نسل‌های آینده قضاوت خوبی از شما نخواهند داشت

سجاد اسماعیلی، نماینده تشکل جامعه اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران در جمع دانشجویان این دانشگاه گفت: «آقای روحانی، آخرین سال دولت تدبیر و امیداست و در شرایطی که میلیون‌ها محصل برای حضور در مدارس دانشگاه‌ها حاضر می‌شوند شما پشت میز نشسته‌اید و از فضای مجازی در دانشگاه و مدارس سخن می‌گویید. حال که مجال گفت‌وگوی چهره‌به‌چهره ندادید، خواستیم اینجا بایستیم و حرف‌هایمان را بگوییم شاید شما حرف‌های ما را از نمایشگر ببخوانید، او ادامه داد: «گرانی خودرو و آشفتنگی وضعیت بازار طلاو... به‌دلیل تحریم نیست، بلکه به‌دلیل بی‌توجهی به تذکرات رهبری در زمینه اقتصاد است؛ البته شما می‌روید و انقلاب می‌ماند، نسل‌های آینده قضاوت خوبی از شما نخواهند داشت. امروز به دانشگاه‌نیامدید، باشدولی لطفا در مراسم ۱۶ آذرروز دانشجویان دانشگاه حضور یابید و پای سخنان دانشجویان بنشینید.»

**خرید خانه و ماشین رویای مردم شده است**
سجاد سجادی، نماینده مجمع دانشجویان عدالتخواه دانشگاه



**طرح شهید طهرانی مقدم با روش جدید اجرا می‌شود**

حسن سالاریه، معاون آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان در گفت‌وگو با آنا در خصوص طرح شهید طهرانی مقدم بیان کرد: «شرکت‌های دانش‌بنیان نیاز بسیاری به نیروی انسانی خیره و ماهر دارند، هدف از طرح شهید طهرانی مقدم احصای نیاز این شرکت‌ها به نیروی انسانی است.» وی افزود: «طرح شهید طهرانی مقدم متمرکز بر جذب نیروی انسانی مستعد در شرکت‌های دانش‌بنیان به شکل دوره‌ای است. نیروهای انسانی که بنیاد ملی نخبگان برای جذب در این شرکت‌ها شناسایی می‌کنند، از فارغ‌التحصیلان برجسته دانشگاه‌ها و از رشته‌های مختلف هستند.

بنیاد پایگاه اطلاعاتی از این افراد دارد و با آنها در ارتباط است. بنیاد سعی دارد از طریق طرح شهید طهرانی مقدم بهترین نیروهای انسانی را برای شرکت‌های دانش‌بنیان شناسایی کند.» معاون آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان گفت: «در روش جدید، نیروهای انسانی در چند لایه شناسایی می‌شوند که لایه اول براساس مدارک تحصیلی و سوابق آموزشی و پژوهشی است. در لایه دوم افراد منتخب مصاحبه تخصصی می‌شوند تا کمبود توانمندی و مهارت آنها مشخص شود، سپس کارگزاران بنیاد ملی نخبگان کلاس‌های مهارتی برگزاری می‌کنند تا نقاط ضعف نیروی انسانی برطرف شود.»

### رعایت پروتکل‌ها، مانع حضور فیزیکی رئیس‌جمهور شد

در ادامه این مراسم سعید نمکی، وزیر بهداشت، پروتکل‌های بهداشتی را در مانع حضور رئیس‌جمهور در دانشگاه تهران عنوان کرد و گفت: «امروز اگرچه به صورت نمادین روز بازگشایی دانشگاه‌هاست اما ۷ ماه است دانشجویان، رزیدنت‌ها و پرستاران بی‌وقفه در رشته‌های مختلف به صورت شبانه‌روزی حضور فعال داشته و در کنار مردم برای مدیریت کرونا فعالیت دارند. در ایامی که دانشگاه‌ها تعطیل بود مسن‌ترین اساتید پروانه‌وار در کنار ما بودند.» وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اظهار کرد: «ما توانستیم با امکانات اندک در سال سخت تحریم و شرایط بسیار پرمضیقه اقتصادی، حماسه‌ای خلق کنیم که زبانزده خاص و عام در دنیا باشیم و حتی دشمنان ما اذعان کردند که هیچ بیماری در ایران زمین پشت در بیمارستان‌ها سرگردان نماند و هیچ بیماری به دلیل بی‌بضاعتی اقتصادی از درمان باز نماند و موج سهمگین کرونا را سربازان نظام سلامت مدیریت کردند و این برای جمهوری اسلامی ایران افتخاری شد اما همواره داغ از دست دادن اساتید را در سینه خواهیم داشت.»

### دانشگاه‌ها در برنامه هفتم توسعه به‌عنوان سرمایه ملی دیده شوند

منصور غلامی، وزیر علوم نیز در این مراسم سخنرانی کرد. او در آغاز سخنان خود به شرایط دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در دوران شیوع کرونا ویروس اشاره کرد و گفت: «این مراکز طی نیمسال گذشته آزمونی را پشت سر گذاشتند که در نوع خود تحسین‌برانگیز است.»

وی در ادامه تصریح کرد: «دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ما شرایط مقابله و مداخله سریع با اقدامات پیش‌رو در جامعه را دارند. قبلاً نیز ما مواردی این چنینی داشتیم، به‌گونه‌ای که در سال‌های گذشته اتفاقات و حوادثی در کشور رخ داده است. نظیر سیل، زلزله و... که مراکز علم و فناوری ما به خوبی توانسته بودند در این شرایط حضور داشته و سهم خود را به‌خوبی ایفا کنند.»

وزیر علوم عملکرد دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در انتقال آموزش از شیوه حضوری به مجازی را مثبت ارزیابی کرد و ادامه داد: «این انتقال بدون داشتن برنامه مطالعه شده یک تحول جدی و جدید بود که در دانشگاه‌های ما اتفاق افتاد.»

دکتر غلامی همچنین تأکید کرد: «تقاضای من این است که حمایت‌های دولت از دانشگاه‌ها در شرایط فعلی که با شیوع کرونا ویروس مواجه هستیم همچنان ادامه پیدا کند تا دانشگاه‌ها در کنار فعالیت‌های پژوهشی، تحقیقاتی و آموزشی برای پاسخ به اقدامات انجام شده در زمینه اختراعات و نقش جامعه‌محور خود موفق عمل کنند. درواقع برای ادامه برنامه‌های آینده دانشگاه‌ها نیاز است این حمایت‌ها ادامه پیدا کند و امیدواریم در برنامه هفتم که تدوین می‌شود سیاست‌هایی اتخاذ شود تا حمایت‌ها از این مراکز به‌عنوان سرمایه‌های ملی دیده شود.»

### نقد‌های دانشجویی بهترین هدیه برای مسئولان کشور است

حسن روحانی، رئیس‌جمهور آخرین سخنران مراسم روز گذشته دانشگاه تهران بود. او در آیین آغاز رسمی سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و فناوری کشور، گفت: «هیچ چیزی جای آموزش حضوری را در دانشگاه‌ها نمی‌گیرد اما در عین حال با توجه به شرایط کنونی که کرونا بر جامعه تحمیل کرده است، آموزش مجازی می‌تواند در بخش بزرگی از فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی جایگزین آموزش حضوری شود.» روحانی دانشگاه‌ها را مرکز تربیت‌کننده مدیران آینده کشور، طرح نظریه‌های جدید در علوم مختلف و رهنمون کردن به سوی چگونگی زندگی کردن دانست و افزود: «دانشگاه همچنین فضای نقادی نسبت به حکومت، حاکمان، دولت و جوامع است.»

رئیس‌جمهور تصریح کرد: «هیچ فضایی نقادتر از فضای دانشجویی نیست و وقتی این نقادی با در نظر گرفتن انصاف و شرایط جامعه توأم باشد، بهترین هدیه برای جامعه و مسئولان کشور است.»

رئیس‌جمهور همچنین با قدردانی از فداکاری و تلاش‌های انجام شده از سوی کادر بهداشت و درمان کشور که از ابتدای شیوع ویروس کرونا به میدان آمده و برای حفظ سلامت و جان مردم از هیچ کوششی دریغ نکرده‌اند، گفت: «امروز به لحظ تلاش‌های انجام شده در حوزه بهداشت و درمان می‌توانیم بدون دراز کردن دست‌نیاز به سوی دیگران روی پای خود بایستیم.»

روحانی تصریح کرد: «در زمینه تولید تجهیزات پزشکی و داروی موردنیاز، شرکت‌های تولید دارو و تجهیزات بار سنگینی بردوش داشتند و با اقدامات خوب انجام شده از سوی این شرکت‌ها و همچنین شرکت‌های دانش‌بنیان، امروز ۹۵ درصد نیاز دارویی جامعه در داخل کشور تأمین می‌شود.»

روحانی در بخش دیگری از سخنان به موفقیت‌های علمی دانشگاه‌های کشور در عرصه جهانی اشاره کرد و با ارزشمند خواندن این موفقیت‌ها، گفت: «اگر ۱۰ سال قبل یک دانشگاه ایران در فهرست دانشگاه‌های برتر جهان قرار داشت، امروز ۴۰ دانشگاه ما در جمع دانشگاه‌های برتر جهان قرار دارد و در نوآوری علمی جایگاه ما از ۱۲۰ به ۶۵ ارتقا یافته که نشان می‌دهد حرکت خوبی در نوآوری طی ۷ سال گذشته انجام شده است.»

رئیس‌جمهور با اشاره به افزایش ۱۰۰ برابری تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور و افزایش ۶۰۰ برابری درآمد این شرکت‌ها طی ۷ سال گذشته، گفت: «امروز دانشگاه‌های ما خودکفا شده‌اند و اگر همکاری دانشگاه با بخش تولید، شرکت‌های دانش‌بنیان و کارخانه‌های نوآوری بیشتر شود می‌توانند به‌زه‌زی از بودجه دولتی بی‌نیاز شوند.» روحانی در عین حال تأکید کرد که تأمین نیازهای ضروری دانشگاه‌ها از اولویت‌های اصلی دولت است.

**بازگشایی دانشگاه‌ها به معنی پایان وضعیت اضطراری کرونا نیست**

معاون فرهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تبریک آغاز سال تحصیلی جدید گفت: «بازگشایی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به معنی پایان وضعیت اضطراری ناشی از شیوع ویروس کرونا نیست و هرگونه ارائه خدمات آموزشی باید با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و مطابق با شیوه‌نامه فرآیندهای آموزشی باشد.»
سیماسادات لاری در پیامی به مناسبت آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها ضمن تقدیر از فعالیت‌های دانشجویان علوم پزشکی کشور در عرصه مبارزه با ویروس کرونا اظهار داشت: «بایز که از راه می‌رسد طبیعت آهنکی جدید و باشکوه سسر می‌دهد و بهار تعلیم، تربیت و اندیشه‌ورزی، مجال حضور پیدا می‌کند. هنگامه تجلی ریبای مهر، چشمه‌های سرمشءا، تفکر، عشق، محبت و اخلاق، جوشان شده و آینده‌سازان میهن رهسپار مراکز علم و آگاهی می‌شوند.»
در ادامه این پیام آمده است: «امسال سال تحصیلی جدید را درحالی آغاز می‌کنیم که آحاد مردم ایران همانند دیگر مردم جهان از ماه‌ها پیش با شیوع ویروس کرونا مواجه هستند و مراکز علم و معرفت پس از ماه‌ها تعطیلی بازگشایی می‌شوند.»
وی ادامه داد: «البته دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور همراه و هم‌سویا جهادگران عرصه سلامت از مدت‌ها پیش در مراکز آموزشی و بعضاً در خط مقدم مبارزه با ویروس کرونا حضور داشتند و دوشادوش کادر بهداشتی و درمانی کشور، مجاهدانه و ایثارگرانه در تلاش هستند تا مرهمی بر زنج و محنت مردم در ایام همه‌گیری این بیماری باشند.»